

Informacja o spełnieniu warunku podstawowego Celu Polityki 3 na poziomie regionalnym w zakresie opracowania Programu Strategicznego Rozwoju Transportu Województwa Podkarpackiego do roku 2030

Sesja Sejmiku Województwa Podkarpackiego 30.08.2021 r.

Program Strategiczny Rozwoju Transportu Województwa Podkarpackiego do roku 2030 (PSRT WP do 2030) służy spełnieniu na poziomie regionalnym warunkowości podstawowej w zakresie unijnego **Celu Polityki 3 pn. *Lepiej połączona Europa dzięki zwiększeniu mobilności***. Jest to kontynuacja tzw. *warunkowości wstępnej* z perspektywy finansowej 2014-2020. Konieczność spełnienia ww. warunku podstawowego wynika z zapisów art. 15 *Rozporządzenia Ogólnego Parlamentu Europejskiego i Rady* dla perspektywy finansowej 2021-2027. Niniejszy warunek podstawowy został określony w załączniku IV do Rozporządzenia – warunek 3.1 ***Kompleksowe planowanie transportu na odpowiednim poziomie***. Spełnienie warunku jest konieczne dla umożliwienia współfinansowania inwestycji w sektorze transportu planowanych do objęcia wsparciem w ramach ww. Celu Polityki 3. Na poziomie regionalnym finansowanie inwestycji transportowych powinno wynikać z odpowiednich transportowych dokumentów planistycznych – regionalnych planów transportowych.

PSRT WP do 2030 w swoim założeniu będzie podstawowym dokumentem uzasadniającym realizację inwestycji transportowych finansowanych zarówno w ramach programu regionalnego *Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027*, jak też programów operacyjnych krajowych.

Dokument stanowić będzie kontynuację obecnie funkcjonującego Programu Strategicznego Rozwoju Transportu Województwa Podkarpackiego, który obowiązuje do 2023 roku i będzie podlegał monitorowaniu przez cały okres realizacji.

Przygotowanie nowego Programu stanowi odpowiedź na nowe cele polityki spójności na lata 2021-2027, wynikające m.in. z założeń *Europejskiego Zielonego Ładu*. Na gruncie krajowym wypełni m.in. cele *Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do 2020 (z perspektywą do 2030)*. W swym założeniu Program wypełniać będzie także cele *Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r.*, zmierzające do zwiększenia dostępności transportowej przy jednoczesnej poprawie bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego poprzez tworzenie spójnego, zrównoważonego przyjaznego użytkownikowi systemu transportowego w wymiarze krajowym, europejskim i globalnym.

W ujęciu regionalnym, nowy Program będzie zasadniczym narzędziem realizacji *Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030* uchwalonej przez Sejmik Województwa Podkarpackiego w dniu 28.09.2020 r. (Uchwała Nr XXVII/458/20).

Zarząd Województwa Podkarpackiego do prac związanych z przygotowaniem planu transportowego przystąpił uchwałą nr 140/3157/20 z dnia 31 marca 2020 r. w sprawie *powołania Zespołu ds. przygotowania Programu Strategicznego Rozwoju Transportu Województwa Podkarpackiego do roku 2030*.

Prace nad sporządzeniem *PSRT WP do 2030* realizowane są przy udziale przedstawicieli kluczowych regionalnych środowisk zajmujących się problematyką transportową, a w posiedzeniach liczącego 18 osób *Zespołu ds. przygotowania PSRT WP do roku 2030* uczestniczą m.in. zaproszeni eksperci z dziedziny transportu i logistyki z podkarpackich uczelni wyższych (Pani dr inż. Joanna Bril; Pan dr Krzysztof Feret; Pan dr inż. Grzegorz

Dziesięć, Pan prof. dr hab. inż. Tomasz Siwowski oraz Pan dr inż. Lesław Bichajło). Dotychczas odbyło się pięć posiedzeń Zespołu, a kontakty robocze mają miejsce na bieżąco.

Oprócz przedstawicieli UMWP w skład *Zespołu ds. przygotowania PSRT WP do 2030 roku* zostali włączeni przedstawiciele kluczowych podmiotów zajmujących się głównymi podsystemami transportowymi w województwie podkarpackim, tj.:

- Wojewody Podkarpackiego
- Urzędu Miasta Rzeszowa
- Podkarpackiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie
- Miejskiego Zarządu Dróg w Rzeszowie
- Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, Oddział w Rzeszowie
- PKP PLK S.A.
- Portu Lotniczego „Rzeszów-Jasionka” Sp. z o.o.
- Centrum Unijnych Projektów Transportowych.

Program ma wskazywać główne cele i kierunki rozwoju infrastruktury transportowej mające na celu poprawę szeroko rozumianej wewnętrznej i zewnętrznej dostępności przestrzennej regionu, a także wyznacza kryteria wyboru projektów, w tym zakresie. *PSRT WP do 2030* obejmuje swoim zakresem również problematykę realizowanego w regionie transportu, z uwzględnieniem poszczególnych gałęzi oraz w podziale na przewóz osób i towarów.

W projekcie dokumentu uwzględnione zostały kierunki zrównoważonego rozwoju transportu drogowego, kolejowego, lotniczego, multimodalnego, a także alternatywnego (m.in. rowerowego), przy jednoczesnym uwzględnieniu działań mających istotny wpływ na zminimalizowanie skutków oddziaływania sektora transportu na środowisko oraz poprawę jego bezpieczeństwa. Przedstawiając kierunki rozwoju poszczególnych sektorów transportu bazowano m.in. na modelu popytowym, przedstawionym w diagnostycznej części Programu.

Dotychczas wykonano następujące prace na rzecz powstającego Programu:

- Opracowano *Diagnozę Stanu Systemu Transportowego w Województwie Podkarpackim* oraz zlecono przygotowanie szeregu opracowań tematycznych.
- Celem wsparcia merytorycznego podczas prac nad *PSRT WP do roku 2030* wyłoniono eksperta zewnętrznego na świadczenie usługi doradczo-ekspertkiej w ramach przygotowywanego dokumentu – został nim prof. dr hab. Tomasz Komornicki z Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania Polskiej Akademii Nauk.
- Zredagowano wstępny tekst projektu *PSRT WP do roku 2030* – ujęte są w nim m.in. cele i kierunki oraz rozpisane działania szczegółowe (inwestycje), kryteria wyboru projektów. Dokument zawiera także część projekcyjną wraz z systemem realizacji *Programu*.
- Wstępny tekst projektu Programu został za pośrednictwem Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej przekazany do konsultacji eksperckiej przedstawicielom Inicjatywy JASPERS.
- **Od opinii JASPERS uzależniony jest szczegółowy harmonogram dalszych prac nad dokumentem.**

Dokument składa się z czterech części:

- 1) Syntezy diagnozy stanu systemu transportowego w województwie podkarpackim.
- 2) Scenariuszy rozwoju systemu transportowego.
- 3) Przedstawienia kierunkowej perspektywy rozwoju systemu transportowego regionu, w szczególności opisu celów, kierunków i działań inwestycyjnych.
- 4) Systemu wdrażania i realizacji.

W ramach pierwszej części przedstawiono w ujęciu syntetycznym diagnozę stanu systemu transportowego w województwie podkarpackim. Ponadto zamieszczono analizę popytową uzupełnioną o wykorzystanie elementów istniejących krajowych modeli ruchu. Pierwszą część dokumentu podsumowują rekomendacje wynikające z diagnozy oraz analiza SWOT.

Część druga dokumentu prezentuje wizję rozwoju transportu w ujęciu scenariuszowym, w tym również z odniesieniem do zapotrzebowania na infrastrukturę transportową w województwie podkarpackim w roku 2030.

W trzeciej części, przedstawiono cele i kierunki rozwoju regionalnego systemu transportowego oraz służące ich realizacji działania kierunkowe (inwestycje) rozwoju systemu transportowego. Uwzględniono ponadto warianty planistyczne dla poszczególnych celów podstawowych.

Ostatnia część dokumentu zawiera system wdrażania i realizacji Programu, który określa instytucje odpowiedzialne za jego realizację i monitoring. Wskazano także kryteria wyboru projektów, jak również ramy finansowe, które określają potencjalne i rzeczywiste źródła finansowania działań. Opisano również system monitoringu i ewaluacji, z uwzględnieniem wskaźników pozwalających dokonywać oceny stopnia realizacji Programu.

Integralną częścią projektu Programu Strategicznego Rozwoju Transportu Województwa Podkarpackiego do roku 2030 będzie Prognoza Oddziaływania na środowisko, w której uwzględnione zostaną aspekty środowiskowe/zmian klimatu. Obecnie także trwają prace nad niniejszym dokumentem.

Wyniki konsultacji wstępnego projektu Programu z przedstawicielami inicjatywy Jaspers rozstrzygnął dalszy szczegółowy harmonogram prac nad dokumentem. Nie mniej jednak planuje się następujące dalsze etapy prac:

- Przedłożenie projektu Programu wraz z Oceną oddziaływania na środowisko Zarządowi Województwa Podkarpackiego.
- Konsultacje społeczne projektu PSRT WP do roku 2030 oraz Oceny oddziaływania na środowisko (termin min. 35 dni).
- Wyłonienie ewaluatora i przeprowadzenie badania ewaluacyjnego projektu Programu oraz Oceny oddziaływania na środowisko.
- Przedłożenie Zarządowi Województwa Podkarpackiego PSRT WP do roku 2030 wraz z Oceną oddziaływania na środowisko.

PSRT WP do roku 2030 poprzez zintegrowanie ze Strategią rozwoju województwa – Podkarpackie 2030 oraz programem regionalnym na lata 2021-2027 (Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027) będzie wpisywał się w założenia europejskiej i krajowej polityki rozwoju regionalnego na lata 2021-2027, zapewniając tam gdzie to jest możliwe

komplementarność projektów planowanych do realizacji zarówno na poziomie krajowym, jak i regionalnym. Program umożliwi także kontynuację działań, mających na celu poprawę dostępności transportowej regionu.